

OTOP jest zarejestrowaną, krajową organizacją pozarządową, zajmującą się ochroną dzikich ptaków i miejsc, w których one żyją. Naszym celem jest zachowanie dziedzictwa przyrodniczego dla dobra obecnych i przyszłych pokoleń. Jesteśmy partnerem światowej federacji towarzystw ochrony ptaków – BirdLife International.

ul. Odrowąża 24
05-270 Marki k. Warszawy
Tel.: +48 22 761 82 05
Faks: +48 22 761 90 51
E-mail: biuro@otop.org.pl
www.otop.org.pl

Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków

Marki, 22 lutego 2012 r.

Sz. P. Marcin Korolec
Minister Środowiska

Ministerstwo Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

Sz. P. Mikołaj Dowgielewicz
Sekretarz stanu ds. europejskich

Ministerstwo Spraw Zagranicznych
Al. J. Ch. Szucha 23
00-580 Warszawa

Do wiadomości:

Sz. P. Beata Wiszniewska, Pierwszy Radca, Wydział ds. Środowiska, Stałe Przedstawicielstwo RP przy Unii Europejskiej w Brukseli
Sz. P. Beata Wolczuk, Pierwszy Sekretarz, Wydział ds. Środowiska, Stałe Przedstawicielstwo RP przy Unii Europejskiej w Brukseli
Sz. P. Grzegorz Radziejewski, Radca, Wydział Budżetu i Finansów, Stałe Przedstawicielstwo RP przy Unii Europejskiej w Brukseli
Sz. P. Prezes Władysław Jan Majka, Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie

Szanowni Panowie Ministrowie,

Polskie ekologiczne organizacje pozarządowe z uwagą przyglądają się i wspierają swoimi doświadczeniami i merytorycznymi argumentami działania podejmowane na szczeblu rządowym i ogólnoeuropejskim mające na celu wzmocnienie *Programu na rzecz Środowiska i Klimatu LIFE* w przyszłej perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020.

W imieniu niżej podpisanych organizacji, chciałabym zwrócić uwagę Panów Ministrów na fakty, potwierdzające, że **unijny budżet potrzebuje silniejszego funduszu LIFE**.

W czasach nadwyrężonych przez kryzys ekonomiczny budżetów państw członkowskich Unii Europejskiej, jak nigdy dotąd istotne jest zapewnienie, że podatki obywateli UE będą wydawane mądrze, w sposób zrównoważony, oraz tak, by generowało to dodatkowe korzyści. Ostatnie badania potwierdzają, że „zazielenienie” zaledwie 14% unijnych dotacji spowodowałoby w krótkiej perspektywie czasowej stworzenie pół miliona miejsc pracy. Obecnie aż 78% unijnego budżetu daje niespełna 1,2 miliona miejsc pracy.¹

Nadmierna eksploatacja zasobów, degradacja ekosystemów, utrata różnorodności biologicznej i zmiany klimatu należą do fundamentalnych wyzwań XXI wieku. Nie sprostanie im grozi obniżeniem jakości życia Europejczyków, jak i konkurencyjności ekonomicznej Europy na rynkach zmieniającego się świata. Ponadto spowoduje to w przyszłości potężne koszty do poniesienia przez społeczeństwo, gospodarkę i przyszłe budżety publiczne – kilka razy wyższe niż koszty podjęcia już teraz działań zaradczych.

Unijny budżet 2014-2020: zrównoważona inwestycja czy kumulowanie ekologicznych długów?

Trwające aktualnie negocjacje przyszłych Wieloletnich Ram Finansowych UE są kluczowym testem dla wiarygodności rządów Państw Członkowskich: ich wynik przesądzi o sukcesie lub porażce osiągnięcia celów środowiskowych wyznaczonych na 2020 r. i wysokości ekologicznych długów do spłacenia w przyszłości z

¹ Podsumowanie raportu "Ocena możliwości tworzenia zielonych miejsc pracy w następnych wieloletnich ramach finansowych (MFF)" www.birdlife.org/eu/pdfs/2012GreenjobsGlossy-LR.pdf

publicznych środków. Niezwykle istotne jest, aby Państwa Członkowskie otrzymały z UE pomoc na sprostanie tym wyzwaniom oraz na ochronę naszego wspólnego naturalnego kapitału.

Zobowiązania Państw Członkowskich do zmiany podejścia i reformy subsydiów

W 2010 r. Państwa Członkowskie UE zobowiązały się zarówno na forum Rady Europejskiej jak i Organizacji Narodów Zjednoczonych do zahamowania utraty różnorodności biologicznej do 2020 r. oraz odtworzenia ekosystemów w maksymalnie możliwym zakresie. Podobne zobowiązania podjęto w innych dziedzinach związanych ze środowiskiem naturalnym. Aby je wypełnić potrzebna jest mobilizacja dodatkowych środków oraz odejście od środowiskowo szkodliwych dotacji, co było wielokrotnie deklarowane przez władze krajów UE.

W świetle aktualnych wyzwań środowiskowych, ograniczeń budżetowych oraz udowodnionej efektywności kosztowej i korzyści społeczno-ekonomicznych płynących z realizacji programu LIFE, nadrzędne znaczenie ma zwiększenie udziału programu LIFE w unijnym budżecie z 0,23% do 1%. Można to osiągnąć dzięki niewielkiemu doregulowaniu linii budżetowych w przyszłych Wieloletnich Ramach Finansowych na lata 2014-2020.

LIFE: efektywność kosztowa i pomyślnie wyniki dla środowiska, społeczeństwa i gospodarki

Nie ma wątpliwości co do tego, że program LIFE jest kluczowym wsparciem dla Państw Członkowskich UE w realizacji polityk środowiskowych i w zmaganiach z globalnymi wyzwaniami środowiskowymi – walką ze zmianami klimatu i utratą różnorodności biologicznej. W aktualnej perspektywie finansowej UE, na poziomie 0,23% wspólnotowego budżetu, LIFE wykazał się wyjątkową efektywnością kosztową oraz powiązaniem wymiernych efektów środowiskowych i korzyści społeczno-ekonomicznych z zaangażowaniem, podjęciem odpowiedzialności i podnoszeniem świadomości na poziomie lokalnym i regionalnym. Jest to wspaniały przykład jak unijna inicjatywa przynosi konkretne dodatkowe korzyści dla społeczeństwa.

Apelujemy do Panów Ministrów o wyrażenie poparcia na zbliżającym się spotkaniu „Przyjaciół Prezydencji” towarzyszącym posiedzeniu Rady UE ds. Ogólnych, następujących wniosków dotyczących przyszłego programu LIFE:

- Istnieje potrzeba zapewnienia przewidywalnego, wystarczającego oraz regularnego wsparcia finansowego z budżetu UE na właściwe utrzymanie i funkcjonowanie sieci Natura 2000 oraz na ochronę i zrównoważone korzystanie z różnorodności biologicznej w granicach, jak i poza ostojami Natura 2000, aby zapewnić zgodność działań z unijnym prawodawstwem i realizacją unijnej Strategii na rzecz Różnorodności Biologicznej 2020.
- Program na rzecz środowiska i klimatu (LIFE - COM(2011) 874 final, 12.12.2011) odgrywa kluczową rolę i musi być znacząco wzmocniony, jako że jest to jedyna linia finansowa Unii Europejskiej całkowicie przeznaczona na środowisko, różnorodność biologiczną i klimat. Program LIFE+ 2007 - 2013 okazał się jednym z najbardziej skutecznych i efektywnych kosztowo unijnych instrumentów finansowych.
- LIFE powinien zagwarantować co najmniej 1 miliard euro/rok na działania w zakresie ochrony różnorodności biologicznej, ponosząc 15% kosztów funkcjonowania sieci Natura 2000.

	Aktualny budżet UE (2007-2013)	Przyszły budżet UE wg. propozycji KE (2014-2020)	Propozycje dla przyszłego budżetu UE ze strony NGOs
Alokacja program LIFE	2,1 miliarda euro (0,23%)	3,6 miliarda euro (0,3%), w tym 800 mln euro na nowy podprogram KLIMAT	1% budżetu UE (około 12 miliardów euro na 7 lat) ²
Alokacja LIFE na ochronę bioróżnorodności i koszty Natura 2000³	120 milionów euro (mniej niż 2% kosztów funkcjonowania sieci Natura 2000)	160 milionów euro (mniej niż 2,5% kosztów funkcjonowania sieci Natura 2000)	1 miliard euro/rok (ok. 15% kosztów funkcjonowania sieci Natura 2000)

² Wg. aktualnych cen.

³ Założenie: 90% funduszu LIFE Bioróżnorodność przynosi korzyści sieci Natura 2000, bez funduszy wygenerowanych w ramach współfinansowania (dodatkowe 25-50%)

Alokacja LIFE na ochronę bioróżnorodności – projekty indywidualne	120 milionów euro/ rok	75 milionów euro/ rok	Co najmniej 300 milionów euro/ rok
Alokacja LIFE na ochronę klimatu			Co najmniej 350 mln euro /rok (tj. 20% alokacji proponowanej w programie)
Poziom współfinansowania	50% (75% - gatunki i siedliska priorytetowe)	realnie 50% (teoretycznie 70-80%, ograniczone jednak przez zmianę zasad kwalifikowalności wydatków)	80% na podstawie obecnych zasad kwalifikowalności wydatków

W związku z przedstawionymi informacjami, popieramy powyższą propozycję organizacji pozarządowych dla przyszłego budżetu UE.

Dodatkowe argumenty przedstawiamy w załączonym, popieranym przez nas, stanowisku pozarządowych organizacji ekologicznych działających na forum europejskim.

Z wyrazami szacunku,

Izabela Flor
Dyrektor OTOP

w imieniu następujących organizacji korzystających z funduszu LIFE:

Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków

- Ochrona wodniczki w Polsce i Niemczech (75% dofinansowania z LIFE),
- Zarządzanie siedliskiem wodniczki (*Acrocephalus paludicola*) poprzez wdrożenie zrównoważonych systemów zagospodarowania biomasy (75% dofinansowania)
- Zapewnienie bezpiecznego dla przyrody rozwoju sektora energetyki wiatrowej w Polsce (wniosek w trakcie weryfikacji)

Klub Przyrodników

- Ochrona muraw kserotermicznych w Polsce - teoria i praktyka
- Ochrona wysokich torfowisk bałtyckich na Pomorzu
- Ochrona torfowisk alkalicznych (kod 7230) w młodo glacialnym krajobrazie Polski północnej (wniosek w trakcie weryfikacji)

Ptaki Polskie

- Aktywna ochrona ptaków wodnych i błotnych na terenie Polderu Północnego w Parku Narodowym „Ujście Warty” poprzez poprawę warunków wodnych siedlisk łęgowych oraz miejsc żerowania i odpoczynku w czasie migracji i zimowania. Bagna są Dobre! Etap 2.
- Zabezpieczenie populacji *Aquila clanga* w Polsce: opracowanie Krajowego Planu Ochrony oraz podstawowe działania ochronne (75% dofinansowania)

Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków

- Ochrona orlika krzykliwego na wybranych obszarach Natura 2000 (75% dofinansowania)
- Ochrona populacji bociana białego na terenie obszaru Natura 2000 Ostoja Warmińska
- Ochrona wodniczki w Polsce i Niemczech (75% dofinansowania)
- Czynna ochrona cietrzewia *Tetrao tetrix* na terenie obszaru Natura 2000 Puszcza Knyszyńska (wniosek w trakcie weryfikacji)
- Czynna ochrona dubelta *Gallinago media* w obszarze Natura 2000 Dolina Górnej Narwi (wniosek w trakcie weryfikacji)

Zachodniopomorskie Towarzystwo Przyrodnicze

- Ochrona wodniczki w Polsce i Niemczech (75% dofinansowania)
- European bison conservation center – development of the network activity and knowledge dissemination (wniosek w trakcie weryfikacji, 75% dofinansowania)

Centrum Ochrony Mokradeł

- Ochrona i poprawa jakości siedlisk rzadkich motyli podmokłych łąk półnaturalnych

Instytut na rzecz Ekorozwoju

- Dobry klimat dla powiatów
- Mobilizacja eko-mobilności (wniosek w trakcie weryfikacji)

Komitet Ochrony Orłów

- Zabezpieczenie populacji *Aquila clanga* w Polsce: opracowanie Krajowego Planu Ochrony oraz podstawowe działania ochronne (75% dofinansowania)

WWF Polska

- One Planet Consumer (wniosek w trakcie weryfikacji)

Polska Zielona Sieć

oraz:

Polskie Biuro Regionalnego Centrum Ekologicznego na Europę Środkową i Wschodnią (organizacja międzynarodowa)

- Ochrona i poprawa jakości siedlisk rzadkich motyli podmokłych łąk półnaturalnych.

